

Artykuł pochodzi ze strony: www.ogrodzieniec.bip.jur.pl

Adres artykułu: www.ogrodzieniec.bip.jur.pl/artykuly/847

CHARAKTERYSTYKA SOŁECTW

Podtytuł: Charakterystyka 10 sołectw w Gminie Ogrodzieniec: Fugasówka, Giebło, Giebło Kolonia, Gulzów, Kiełkowice, Mokrus, Podzamcze, Ryczów, Ryczów Kolonia, Żelazko-Śrubarnia.

Gmina Ogrodzieniec składa się z **miasta Ogrodzieniec i 10 sołectw**, stąd też najczęściej używa się określenia „Miasto i Gmina Ogrodzieniec”.

Podstawą prawną działania sołectw w gminie Ogrodzieniec jest Statut Miasta i Gminy Ogrodzieniec (§ 55). Natomiast w § 2 Statutu wymienione są nazwy dziesięciu sołectw:

1. Fugasówka
2. Giebło
3. Giebło Kolonia
4. Gulzów
5. Kiełkowice
6. Mokrus
7. Podzamcze
8. Ryczów
9. Ryczów Kolonia
10. Żelazko

Miasto Ogrodzieniec

Burmistrz Miasta i Gminy **Anna Pilarczyk-Sprycha**

Urząd Miasta i Gminy w Ogrodzieńcu

Plac Wolności 25, 42-440 Ogrodzieniec

tel. 032 / 67 09 700, fax 032 / 67 09 721

e-mail: ogrodzieniec@ogrodzieniec.pl

www.ogrodzieniec.pl

www.ogrodzieniec.bip.jur.pl

Burmistrz Andrzej Mikulski oraz Rada Miejska w Ogrodzieńcu w składzie: Zofia Adamusińska, Marek Cholewa, Dariusz Ciołczyński, Jolanta Ciołczyńska, Zbigniew Fabiańczyk, Grażyna Gołuchowska, Janusz Grzesiak, Wiesława Janoska, Jerzy Kołodziej, Grażyna Ławrenow, Robert Łypaczewski, Zdzisław Mogiła, Stanisław Orman, Renata Osys, Grzegorz Wałek wybrani zostali przez mieszkańców gminy w wyborach samorządowych 12 listopada 2006 roku.

Miasto zajmuje **2849 ha** powierzchni, a jego struktura i układ przestrzenny przedstawiają się następująco:

„**Miasto Ogrodzieniec** położone jest na skrzyżowaniu dróg Zawiercie – Kraków i Dąbrowa Górnicza – Pilica na płaskowyżu o wysokości 390 – 420 m n.p.m. Tu znajduje się centrum miasta. Od południa i zachodu do miasta przylega kompleks leśny ciągnący się do Mitręgi, od północnego-zachodu – łąki przechodzące w dolinę Czarnej Przemszy, od północy – pola i złoża wapienne oraz wyrobiska Cementowni „Wiek”, od wschodu – pola uprawne.

Miasto ma dobre połączenie komunikacyjne z sołectwami.

Miasto w większości ma zabudowę niską, obecnie rozbudowaną w południowej części miasta.

W centrum znajdują się podstawowe usługi typu handel, gastronomia, itp. usługi. Centrum administracyjne mieści się przy Placu Wolności na południe od centrum handlowego i znajdują się tu: Urząd Miasta i Gminy, Policja, Biblioteka, Dom Kultury itp. (...)”

Ulice w mieście Ogrodzieniec: 1-go Maja, Batorego, Bzowska, Chrobrego, Cicha, Cmentarna, Hetmańska, Jagiełły, Kolorowa, Konopnickiej, Kopernika, Kościuszki, Krasickiego, Krótka, Książęca, Leśna, Malinowa, Mickiewicza, Mieszka I, Mostowa, Narutowicza, Nowy Świat, Ogrodowa, Olkusa, Orzeszkowej, Paderewskiego, Piastowska, Plac Piłsudskiego, Plac Targowy, Plac Wolności, Polna, Południowa, Różana, Sawickiej, Sienkiewicza, Sikorskiego, Słoneczna, Słowackiego, Sobieskiego, Spacerowa, Szeroka, Szkolna, Wodna, Wrzosowa i Wschodnia.

Ponadto do Ogrodzieńca należą tereny rekreacyjne: **Józefów** (stawy śródlądowe), **Krepa** (baseny, plac zabaw, parking, lasy) i **Lachowizna** (kompleks leśny), które są jego częścią. Charakterystyczną częścią miasta jest **Ogrodzieniec - Cementownia**, dawne centrum przemysłowe gminy, obecnie kojarzone z Gimnazjum oraz z **halą sportową**, w której znajduje się **ścianka wspinaczkowa**. Ponadto obok szkoły znajduje się boisko piłkarskie i do gry w piłkę siatkową. W Cementowni znajduje się również Centrum Rozrywki "Jura" (kręgielnia, korty). Noclegi w Ogrodzieńcu: Hotel Centuria*** Wellness & SPA, Centrum Rozrywki „JURA”, Oberża "Czarny Pies".

Miasto Ogrodzieniec liczy **4467 mieszkańców** (stan na 30.06.2009). W mieście znajduje się **1207 budynków** (stan

na luty 2004) oraz **112 gospodarstw rolnych** (stan na 04.08.2008).

W Ogrodzieńcu swoją siedzibę mają najważniejsze instytucje gminne: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury (w którym ma swoją siedzibę Redakcja „Gazety Ogrodzienieckiej”), Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, Ośrodek Pomocy Społecznej, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Urząd Pocztowy, Posterunek Policji, Bank PKO SA, Bank Spółdzielczy, Gimnazjum, Zespół Szkolno-Przedszkolny, dwie Świetlice Środowiskowe, „Zamek” Sp. z o.o. Związek Gmin Jurajskich, Informacja Turystyczna, Gminne Centrum Informacji.

Znajdują się także: Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego, a przy nim Pomnik Jana Pawła II i Figura Matki Bożej, Kapliczka przy ul. Olkuskiej, Figura Św. Jana, kapliczki i krzyże przydrożne (ul. 1-go Maja, ul. Bzowska, ul. Kościuszki, ul. Narutowicza, Józefów), remiza strażacka, cmentarz komunalny i parafialny. Ponadto w Ogrodzieńcu są również: parkingi, budki telefoniczne, place zabaw, bary, pizzeria, sklepy spożywcze i inne. **Ciekawym miejscem** są ruiny „Prochowni”, charakterystycznym „piaskownia”.

Poza interesującymi miejscami, w Ogrodzieńcu mieszkają **ciekawi ludzie, twórcy i artyści** zajmujący się rękodziełem: **Dorota Supkowska** (artysta-plastyk), Wojciech Jagielski (rzemiosło artystyczne), Danuta Dybkowska-Flak (gobeliny), Danuta Gondek (szydełkowanie), Alicja Mieszczanek (haftowane obrazy), Zofia Wróbel (haftowane obrazy), Agnieszka Gała (haftowane obrazy), Alicja Krzyżanowska (rzeźba w glinie), Regina i Aleksandra Woźniak (szydełkowanie, prace z masy solnej).

Na terenie Ogrodzieńca oraz gminy **funkcjonują następujące organizacje społeczne:** Stowarzyszenie LGD Perła Jury, Bractwo Rycerskie Ziemi Ogrodzienieckiej, **Zespół "Mażorettek"**, Stowarzyszenie „Nobilito”, Ogrodzieniecki Klub Sportowy „Budowlani”, Jurajski Klub Hodowców Gołębi Sportowych w Łazach – Sekcja Ogrodzieniec, Koło Łowieckie „Darz Bór”, Koło Myśliwych „Diana”, Koło Pszczelarzy, Miejskie Koło Wędkarskie „Okoń” przy MGOK, Stowarzyszenie Rekreacyjno-Wędkarskie, Zespół „Echo”, Chór „Seniora”, Zarząd Miejsko-Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, Ochotnicza Straż Pożarna, Orkiestra Dęta, Jurajskie Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Koło w Ogrodzieńcu, Stowarzyszenie Miłośników Zabytków Historycznych, Miejsc Martyrologii i Kultu Duchowego, Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych – Koło Miejskie w Ogrodzieńcu, Zarząd Gminny Związku Młodzieży Wiejskiej w Ogrodzieńcu. W sołectwach również funkcjonują organizacje i zespoły ludowe.

Ponadto **Gmina Ogrodzieniec jest członkiem:** Związku Gmin Jurajskich, Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cites”, Śląskiej Organizacji Turystycznej.

Mieszkańcy należą do Parafii p.w. Przemienienia Pańskiego w Ogrodzieńcu.

W Ogrodzieńcu znajduje się kilka miejsc pamięci, które przypominają mieszkańcom miasta o przeszłości i historii przy: ul. Kościuszki w Ogrodzieńcu, ul. Kościuszki w Ogrodzieńcu-Cementowni, w Kościele p.w. Przemienienia Pańskiego w Ogrodzieńcu, przy ul. Cmentarnej w Ogrodzieńcu, na cmentarzu parafialnym, przy ul. Kościuszki 69 w Ogrodzieńcu.

Sołectwo Fugasówka

Sołtys Stefan Selejdak
ul. Kochanowskiego 16
Fugasówka
42-440 Ogrodzieniec
tel. 32 67 32 946

Sołtys Stefan Selejdak i Rada Sołecka w składzie: Aneta Kotarska, Ewelina Urbańczyk, Ewa Dudek i Władysław Kaziród

Sołectwo zajmuje powierzchnię 470,99 ha, a jego struktura i układ przestrzenny przedstawia się następująco: „Sołectwo Fugasówka graniczy – od północy z dzielnicą Wydra miasta Zawiercie, od południa z miastem Ogrodzieniec. Fugasówkę przecina główna droga Zawiercie – Ogrodzieniec. Po wschodniej części drogi leży część sołectwa składająca się z intensywnej zabudowy niskiej jednorodzinnej, po zachodniej stronie drogi leży Markowizna przy granicy z Zawierciem. (...) Pozostała część terenu to dolina Czarnej Przemszy, tereny łąk, strumyków i zakrzewień.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Bzowska, Kochanowskiego, Kolejowa, Krótka, Mickiewicza, Poniatowskiego, Reja, Stawowa, Żabia, Żołnierska. W skład sołectwa wchodzi przysiółek Markowizna.

Sołectwo Fugasówkę zamieszkuje ogółem 833 mieszkańców (stan na 01.03.2019r).

W sołectwie znajduje się 50 gospodarstw rolnych pow. 1 ha (stan na 01.01.2014). Sołectwo prezentuje charakterystyczną zabudowę dla terenu przemysłowego, z przewagą zabudowy podmiejskiej terenów, które się urbanizują. Występują łąki i podmokłe tereny, wzdłuż ulicy Poniatowskiego przebiega ścieżka pieszo-rowerowa.

W sołectwie znajduje się: sklep spożywczy, przed którym wisi skrzynka pocztowa, naprzeciwko usytuowana została budka telefoniczna, "katecheza". Na terenie sołectwa znajduje się kilka kapliczek: 1 wybudowana z kamienia przy ul. Bzowskiej, 3 nadrzewne (ul. Poniatowskiego, ul. Kolejowa, w lesie na "krzyżowych drogach") oraz 1 krzyż misyjny przy

przystanku relacji Zawiercie-Ogrodzieniec.

W sołectwie funkcjonuje Koło Związku Młodzieży Wiejskiej. Mieszkańcy należą do Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Wojciecha w Bzowie.

Miejscem pamięci w sołectwie, przy ul. Reja, jest zbiorowa Mogiła Powstańców z 1863 roku oznakowana przez Komisję Ochrony Zabytków PTTK w Zawierciu.

Sołectwo Giebło Sołtys Mariusz Kaziród

ul. Częstochowska 56, Giebło,

42-440 Ogrodzieniec

tel. 667430211

RADA SOŁECKA: Krzysztof Grzebieluch, Jacek Wieczorek, Dariusz Grzebieluch, Kinga Sygiet, Piotr Pasierb, Zbigniew Fabiańczyk i Malwina Skrzypczyk

Sołectwa Giebło i Giebło Kolonia zajmują łącznie powierzchnię 731,65 ha oraz 84 ha lasów państwowych.

Układ i struktura sołectwa jest następująca:

„Sołectwo Giebło położone przy drodze z Żerkowic do Pilicy ma dość intensywną zabudowę, skupioną, jednorodziną i rolniczą, jest tu także kościół parafialny p. w. św. Jakuba otoczony murem zabytek z XII-XIII wieku – romański. Kościół góruje nad okolicą. Znajduje się tu również dworek szlachecki w zabytkowym parku. Giebło otoczone jest bardzo dobrymi glebami, jedynie w zachodnio-południowej części znajdują się lasy w znacznych obniżeniach terenu. Giebło graniczy z zachodu z Kiełkowicami, z północy z Mokruszem, ze wschodu z Gulzowem, z południa z kolonią Giebło.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Ciasna, Czereśniowa, Częstochowska, Dworska, Edukacyjna, Jagodowa, Kromołowska, Krzywa, Księża, Kwiatowa, Miodowa, Mokruska, Piekarska, Pszczelna, Rolna, Strażacka, Wiśniowa, Zacisze.

W Gieble zamieszkuje 444 mieszkańców (stan na 01.03.2019). W sołectwie znajduje się 113 gospodarstw rolnych pow. 1 ha (stan na 01.01.2014). Na terenie sołectwa przeważają dobre gleby oraz lasy bukowe.

W Gieble znajduje się: późno-romański Kościół p.w. Św. Jakuba z XIII w. z plebanią, odkrycie archeologiczne pozostałości zamku na tzw. "zakościelu", odrestaurowany Dworek Szlachecki z XIX/XX w. (a w nim Wiejski Ośrodek Zdrowia, filia MGBP w Ogrodzieńcu) w kompleksie parkowym nad stawem, które stanowią centrum wsi. W sołectwie ponadto znajduje się: cmentarz parafialny otoczony murem, szkoła podstawowa z zapleczem (biblioteka szkolna i filia MGBP w Ogrodzieńcu, boisko sportowe), remiza strażacka z budką telefoniczną, piekarnia z tradycjami średniowiecznymi, 3 sklepy spożywcze, bar, punkt apteczny, niewielki parking koło stawu, plac zabaw, 4 studnie. Charakterystyczne dla sołectwa są liczne kapliczki i krzyże: 2 typowe murowane kapliczki przy ul. Częstochowskiej i ul. Edukacyjnej, 3 krzyże przy ul. Częstochowskiej oraz 3 kapliczki nadrzewne (1 przy stawie i 2 przy drodze relacji Giebło - Giebło Kolonia).

W sołectwie funkcjonują organizacje, które skupiają mieszkańców Giebła i Giebła Kolonii: Klub Sportowy „Giebło” z siedzibą w "agronomówce" za dworkiem, Ochotnicza Straż Pożarna oraz Orkiestra Dęta. W sołectwie mieszka artysta-rzeźbiarz, pan Włodzimierz Seweryn, który rzeźbi w drewnie. Z Giebła pochodzą księża: Stefan Dusza, Tadeusz Szlachta i Antoni Szlachta.

Mieszkańcy należą do Parafii p.w. Św. Jakuba w Gieble.

Sołectwo Giebło Kolonia Sołtys Edward Grzebieluch

ul. Parkowa 33

Giebło Kolonia

42-440 Ogrodzieniec

tel. 514 559 520

RADA SOŁECKA: Tomasz Grzanka, Mirosław Kijas, Antoni Jaros, Marcin Szlachta, Bożena Cichor oraz Beata Zawadzka

Sołectwa Giebło Kolonia i Giebło zajmują powierzchnię 731,65 ha oraz 84 ha lasów państwowych. Struktura przestrzenna i układ sołectwa Giebło Kolonia:

„Sołectwo Giebło [Kolonia] graniczy od zachodu i południa z Podzamczem, od zachodu z Kiełkowicami, z północy z Gieblem, ze wschodu z gminą Pilica. Zabudowa wsi jest rozproszona ale większa jej część położona jest w pobliżu dróg Ogrodzieniec – Pilica. Sołectwo posiada sporo pól o dobrej ziemi i lasy bukowe o wielkiej wartości przyrodniczej.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Brzozowa, Długa, Edukacyjna, Jabłoniowa, Parkowa, Polna, Zawierciańska.

W sołectwie mieszkają 228 osoby (stan na 01.03.2019r.), znajdują się 74 gospodarstwa rolne pow. 1 ha (stan na 01.01.2014). Występują dobre gleby, na których rosną lasy bukowe.

W sołectwie znajduje się: 1 agroturystyka, budka telefoniczna, 1 kapliczka murowana (przy przystanku), 1 krzyż przydrożny przy ul. Polnej oraz 2 kapliczki nadrzewne przy drodze z Giebła Kolonii do Giebła.

Społeczność Giebła Kolonii przynależy do organizacji w Gieble: Ochotnicza Straż Pożarna, Orkiestra Dęta i Klub Sportowy „Giebło”.

Mieszkańcy sołectwa należą do Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Jakuba w Gieble.

Sołectwo Gulzów Sołtys Janusz Łypaczewski

ul. Młodzieży 36

Gulzów

42-440 Ogrodzieniec

tel. 515 271 757

RADA SOŁECKA: Kacper Bartos, Sławomir Błaszczuk i Marcin Jędruszek

Gulzów zajmuje powierzchnię 206,96 ha oraz 116,67 ha lasów państwowych. Układ i struktura Gulzowa: „Sołectwo Gulzów położone jest na krańcu północno-wschodnim gminy Ogrodzieniec i graniczy od zachodu z sołectwem Mokrus, sołectwem Giebło, od północy, wschodu i południa z gminą Pilica. Zabudowa niska, zwarta skupiona jest przy drodze z Mokrusa do Pilicy. Wieś położona wśród uprawnych pól, jedynie we wschodniej części sołectwa znajduje się las.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Folwarczna, Gajowa, Kościelna, Młodzieży, Piaskowa, Wesoła.

W Gulzowie mieszka 289 osób (stan na 01.03.2019), jest 69 gospodarstw rolnych pow. 1 ha (stan na 01.01.2014). Tereny rolnicze stanowią dobre gleby, sołectwo otaczają piękne widoki. Główna zabudowa wsi skupia się przy ul. Młodzieży.

W sołectwie znajduje się: remiza strażacka z boiskiem, parkingiem i placem zabaw, 1 agroturystyka, sklep spożywczy, budka telefoniczna, studnie. Na terenie sołectwa jest 7 kapliczek i krzyży przydrożnych.

W Gulzowie funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Koło Związku Młodzieży Wiejskiej. Z Gulzowa wywodzi się franciszkański zakonnik, o. Aleksander (Julian) Szlachta.

Mieszkańcy sołectwa należą do Parafii p.w. Św. Jakuba w Gieble.

Sołectwo Kiełkowice Sołtys: Leszek Brzozowski

ul. Turystyczna 133, Kiełkowice,

42-440 Ogrodzieniec

tel. 604139824

RADA SOŁECKA: Elżbieta Stanek, Grażyna Mędrecka, Jan Chudek, Piotr Mędrecki i Artur Olesik

Kiełkowice zajmują powierzchnię 561,55 ha. Struktura i układ przestrzenny Kiełkowic:

„Jest to wieś położona przy drodze północ-południe niezbyt gęsto zabudowana. Jedynie północna część, Stare Kiełkowice mają bardziej rozległą zabudowę. Przeważa tu także zabudowa niska przemysłowa, jednorodzinna i gospodarstw rolnych. Kiełkowice graniczą od zachodu z Karlinem – dzielnicą Zawiercia, od północy z Krocycami, od wschodu z sołectwami Mokrus, Giebło i Kolonia Giebło, od południa z Podzamczem.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Adwokacka, Karlińska, Lisia, Łąki, Piaskowa, Pielgrzymów, Sarnia, Starowiejska, Turystyczna, Więcki, Wilcza, Żwirowa.

Kiełkowice dzielą się na dwie części określane jako Stare Kiełkowice i Nowe Kiełkowice.

W Kiełkowicach mieszka 460 osób (stan na 01.03.2019r.). Znajduje się 151 gospodarstw rolnych (stan na 01.01.2014).

W Kiełkowicach znajduje się: Kaplica pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego należąca do Parafii Rzymskokatolickiej w Gieble, przed nią parking, niedaleko remiza strażacka, obok plac zabaw i boisko, budynek po szkole podstawowej - dawny Dom Ludowy, 2 sklepy spożywcze, budka telefoniczna, 5 studni.

Charakterystyczną atrakcją sołectwa jest Ferma Strusi Afrykańskich.

Na terenie sołectwa funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, reaktywowane w 2007 roku Koło Gospodyń Wiejskich, Koło Związku Młodzieży Wiejskiej oraz Stowarzyszenie "Polska Lokalna".

W sołectwa mieszka pani Leokadia Cichor, twórca ludowy, członek Klubu Ludzi Twórczo Zakreślonych (Pałacyk nad Wartą w Kromoławie), która wykonuje kompozycje z suszonych kwiatów. Stąd pochodzi Wojciech Drązek, misjonarz zakonu RPA z Mariannhill.

Miejscem pamięci jest, przy ul. Turystycznej, pomnik ku czci Członków Ruchu Oporu poległych w latach 1939-1945.

Sołectwo Mokrus Sołtys Sławomir Szlachta

ul. Sosnowa 11

Mokrus

42-440 Ogrodzieniec

tel. 600 716 361

32 67 34 109 (po godz. 18.00)

e-mail: szlachta.swan@gmail.com

RADA SOŁECKA: Dorota Baran, Jolanta Cielecka, Halina Zięba, Andrzej Jurczak i Kazimierz Klimarowski

Sołectwo Mokrus zajmuje powierzchnię 453,22 ha. Struktura sołectwa:

„Wieś o dość zwartej zabudowie przy drodze z Giebla do Siamoszyca w Kroczykach. Wieś otoczona polami o dobrej ziemi, tylko na północy znajdują się lasy. Sołectwo Mokrus graniczy od zachodu z Kiełkowicami, od północy z gminą Kroczyce i gminą Pilica, od wschodu z sołectwem Gulzów i od południa z sołectwem Giebło.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Akacyjowa, Bukowa, Dębowa, Jodłowa, Leśna, Modrzewiowa, Sosnowa, Topolowa, Wierzbowa. Do sołectwa należy przysiółek Sachalin, obejmujący 8 domów, łączący Mokrus i Kiełkowice.

W Mokrusie mieszka 298 osób (stan na 01.03.2019r.), są 83 gospodarstwa rolne pow. 1 ha (stan na 01.01.2014).

Sołectwo należy do Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Jakuba w Gieble.

W sołectwie znajdują się 3 kapliczki przydrożne (2 murowane i 1 drewniany krzyż), remiza strażacka z parkingiem i placem zabaw dla dzieci, 1 sklep ogólnospożywczy, budka telefoniczna, 2 studnie, zagospodarowany staw w centrum wsi.

W sołectwie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna, mieszkańcy należą do Orkiestry Dętej w Gieble.

Mieszkańcy należą do Parafii św. Jakuba w Gieble.

Sołectwo Podzamcze Sołtys Jarosław Gruca

ul. Bonerów 7

Podzamcze

42-440 Ogrodzieniec

tel. 695 729 550

e-mail: bargru00@interia.pl

RADA SOŁECKA: Grażyna Gołuchowska, Adam Słowik, Andrzej Mirocha, Lech Jaros i Michał Kusiak

Powierzchnia Podzamcza to 1187,09 ha oraz 37,77 ha lasów państwowych. Jego struktura i układ przestrzenny:

„Sołectwo graniczące od zachodu z miastem Ogrodzieniec, od północy z miastem Zawiercie i sołectwem Kiełkowice. Od wschodu z sołectwem Kolonia Giebło i gminą Pilica, od południa z sołectwami Kolonia Ryczów i Śrubarnia-Żelazko. Przez Podzamcze przebiega droga z Ogrodzieńca do Pilicy. **W Podzamczu znajdują się najważniejsze zabytki gminy Ogrodzieniec:** ruiny Zamku na wzgórzu zamkowym górującym nad zabudową wsi oraz Góra Birów z

archeologicznymi odkryciami osady łużyckiej. Zabudowa w przewadze jest jednorodzinna. Teren bardzo urozmaicony wysokościowo, na wschód i południe za zamkiem znajdują się zespoły skalne o fantastycznych kształtach. Północna część Podzamcza to pola uprawne bardzo dobrej klasy.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Birowska, Bonerów, Bursztynowa, Dąbrowskiego, Firleja, Krakowska, Krótka, Partyzantów, Piaskowa, Plac Jurajski, Skałkowa, Szkolna, Szlak, Widokowa, Wojska Polskiego, Zamkowa, Zuzanka, Zwycięstwa.

W sołectwie mieszka 966 osób (stan na 01.03.2019r.). Znajduje się 126 gospodarstw rolnych pow. 1 ha (stan na 01.01.2014).

W sołectwie znajdują się: ruiny XIV-wiecznego Zamku Ogrodzieniec, zrekonstruowany Gród na Górze Birów, Sanktuarium Matki Bożej Skałkowej, kapliczki (np. kapliczka przy Placu Jurajskim z kamienia zamkowego) i krzyże przydrożne, szkoła podstawowa, biblioteka szkolna i filia MGBP w Ogrodzieńcu, remiza strażacka, sklepy spożywcze, karczmy: Karczma Rycerska na Zamku Ogrodzieniec i Karczma Jurajska przy Placu Jurajskim, a także Sezonowa Stacja Ratunkowa – Grupa Jurajska GOPR.

Ponadto sołectwo charakteryzuje krajobraz jurajski, liczne ostańce, wiele gospodarstw agroturystycznych.

Cykliczne imprezy na Zamku Ogrodzieniec (www.zamek-ogrodzieniec.pl): Turnieje Rycerskie, Święto Gminy zakończone pokazem pirotechnicznym, Jurajskie Śpiewanie, Najazd Barbarzyńców, Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny. Natomiast w ofercie Zamku znajdujemy: Animowane Zwiedzanie Zamku, Spacer przez Epoki, Wystawę w Galerii, Katownię Warszackiego, spotkamy przewodnika, pana Emiliana Jaworskiego.

W sąsiedztwie Zamku znajduje się park linowy – „AdrenaLinaPark”.

Funkcjonują organizacje: Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Kobiet Parków Jurajskich i Koło Związku Młodzieży Wiejskiej.

Mieszkańcy należą do Parafii Przemienienia Pańskiego w Ogrodzieńcu.

Sołectwo Ryczów

Sołtys: Leszek Janus

ul. Ogrodzieniecka 27, Ryczów,

42-440 Ogrodzieniec

tel. 604330479

RADA SOŁECKA: Wanda Bednarz, Halina Pozorska, Jerzy Bednarz, Zofia Kukula i Ewa Markiewicz

Powierzchnia sołectwa Ryczów i Ryczowa Kolonii zajmuje łącznie 1462,82 ha.

Struktura i układ sołectwa Ryczów:

„Sołectwo jedno z najpiękniejszych krajobrazowo. Graniczy od zachodu z Żelazkiem, od północy z Kolonią Ryczów, od wschodu z Pilicą, od południa z gminą Klucze w województwie Małopolskim. Zabudowa jednorodzinna i rolnicza skupione są przy drodze z Ryczowa do Żelazka i przy przedłużeniu tej drogi w kierunku wschodnim, gdzie znajduje się główna część wsi. Ryczów od zachodu i południa otoczony jest licznymi zalesionymi wzniesieniami ostańcami w grupach skalnych, stanowiących wyjątkową wartość przyrodniczą. Pozostałe tereny to gleby o niskiej klasie.” (SUiKZP)

Nazwy ulic: Agrestowa, Armii Krajowej, Basztowa, Grochowiecka, Końcowa, Kościelna, Kręta, Leśna, Ogrodzieniecka, Pagórkowa i Sadowa.

Ryczów i jego okolica, ze względu na krajobraz jurajski określany jest Ryczowskim Mikroregionem Skałkowym albo „Małe Zakopane”. W przeszłości nazywany Ryczowem Leśnym oraz Ryczowem Wielkim, a także mianem wsi królewskiej.

W Ryczowie zamieszkuje 859 osób (stan na 01.03.2019r.). Znajduje się 211 gospodarstw rolnych (stan na 01.01.2014).

W sołectwie znajduje się: Kościół pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Ryczowie, kilkanaście kapliczek i krzyży przydrożnych, cmentarz komunalny, szkoła podstawowa tzw. „tysiąclatka”, „stara szkoła” z 1948 roku, biblioteka szkolna i filia MGBP w Ogrodzieńcu, remiza strażacka, w której mieści się punkt felczerski, 4 sklepy spożywcze, 2 bary.

Do atrakcji zaliczamy: krajobraz jurajski, Pustynię Ryczowską (między wzgórzami Grochowiec, Księża Góra i Cisownik), Rezerwat Ruskie Góry o powierzchni 153 ha, strażnicę obronną z XIV w., ostańce, jaskinie i groty skalne, roślinność kserotermiczną, ciąg studni (8), kapliczki i krzyże przydrożne, szlaki turystyczne piesze i rowerowe plus węzeł szlaków, punkt widokowy na Grochowcu Wielkim.

W Ryczowie można spotkać ciekawych ludzi, którzy mają nietypowe pasje, zajmują się rękodziełem artystycznym: Elżbieta Kuźniak (rzeźba w drewnie), jej kilkunastoletni syn Adrian Kuźniak (kolekcjoner okazów jurajskich), Mariola Jaworska (1974-2007, szydełkowanie), Stanisława Sprężak (haftowanie obrazów). Z Ryczowa pochodzi franciszkanin o. Bartłomiej (Józef) Cholewa, Bożena Pilarczyk, uzdolniona młoda malarka. Korzenie ryczowskie posiada również światowej sławy kompozytor Henryk Kuźniak.

W sołectwie funkcjonują: Koło Gospodyń Wiejskich (in. Zespół „Ryczowianki”), Ochotnicza Straż Pożarna, Orkiestra Dęta.

Miejscami, które upamiętniają tragiczne wydarzenia w historii Ryczowa są:

- przy ul. Armii Krajowej w Ryczowie, w sąsiedztwie „starej szkoły” - „Grób zbiorowy wojenny, 12 mieszkańców Ryczowa pomordowanych przez hitlerowców 21 lutego 1944 roku - pomnik - nazwiska”; „na skale”, jak mówią rdzenni mieszkańcy Ryczowa, pochowani są: Józef Chłosta, Edward Foltański, Stefan Kajdan, Antoni Kazek, Julian Klichowski, Serwacy Krawiec, Piotr Pędzik, Stefan Straszak, Edward Szelaąg, Walerian Szelaąg, Franciszek Żak, Stanisław Żak. Pozostałe osoby, ofiary tragedii ryczowskiej: Mieczysław Chłosta, Roman Uliniarz, Konstanty Wnuk, Stanisław Mudyna i Marian Straszak.

- w lesie za cmentarzem komunalnym, pomiędzy skałami Księża Góra i Sołtysią Górą znajduje się „Grób zbiorowy zmarłych na epidemię cholery w 1852 roku, poległych w czasie Powstania Styczniowego oraz żołnierzy austriackich poległych w czasie I wojny światowej i żołnierzy niemieckich poległych w czasie II wojny światowej - pomnik”.

Sołectwo Ryczów Kolonia Sołtys Beata Jakacz

ul. Wolności 25

Ryczów Kolonia

42-440 Ogrodzieniec

tel. 691 770 825

32 67 32 428

e-mail: beata.jakacz@wp.pl

RADA SOŁECKA: Małgorzata Żak, Wanda Kowalik, Anna Żak, Dariusz Dybkowski, Ryszard Woźniak i Andrzej Żak

Powierzchnia sołectw Ryczów Kolonia i Ryczów zajmuje łącznie 1462,82 ha.

Struktura i układ przestrzenny sołectwa Ryczów Kolonia:

„Sołectwo Kolonia Ryczów graniczy od zachodu i północy z sołectwem Podzamcze, od wschodu z gminą Pilica, od południa z sołectwem Ryczów i od południowego-zachodu z Żelazkiem. Przez Kolonię Ryczów przebiega droga z Ogrodzieńca do Ryczowa. Zabudowa Kolonii Ryczów niezbyt zwarta, skupia się przy dwu drogach prostopadle ułożonych do drogi Ogrodzieniec - Ryczów. Teren sołectwa ma bardzo urozmaicone ukształtowanie, w części wschodniej są to pola o słabej klasie gleb, w części zachodniej - lasy.” (SUiKZP)

Nazwy ulic w Ryczowie Kolonii są następujące: 3-go Maja, Pilecka, Południowa, Turystyczna, Wolności i

Zachodnia. Ryczów Kolonia w przeszłości była przysiółkiem Ryczowa, tzw. kolonią Ryczowa.

Ryczów Kolonia ma 348 mieszkańców (stan na 01.03.2019r.). W sołectwie znajduje się 68 gospodarstw rolnych pow. 1 ha (stan na 01.01.2014).

Na terenie sołectwa znajduje się: Kaplica pod wezwaniem Św. Apostołów Piotra i Pawła w Ryczowie Kolonii (należy do Parafii Rzymskokatolickiej p.w. NNMP w Ryczowie), 3 kapliczki, krzyże przydrożne, remiza strażacka, 2 sklepy spożywcze.

W sołectwie funkcjonują organizacje: Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Folklorystyczny „WRZOS”, Kapela Ludowa „Stanisław”, Ochotnicza Straż Pożarna oraz Młodzieżowa Drużyna OSP. Młodzież należy do Orkiestry Dętej w Ryczowie. Twórcy ludowi: Marian Ścisłowski (kosze z korzeni sosnowych), Helena Żak (pająki ze słomy, kwiaty z bibuły), Irena Półkoszek (pająki ze słomy), Kazimiera Kołton (pająki ze słomy, kwiaty z bibuły, szydełkowanie).

Sołectwo otoczone jest wzgórzami z grupami skał jurajskich, występują liczne ostańce, roślinność, szlaki turystyczne, ciąg studni - 5.

Sołectwo ŻelazkoSołtys:

Agnieszka Piątek
ul. Wiejska 11, Śrubarnia,
42-440 Ogródzieniec
tel. 692923726

RADA SOŁECKA: Joanna Karoń, Henryk Iwa i Marek Wróbel.

Powierzchnia Żelazka wynosi 182,27 ha (oraz dodatkowo 69 ha lasów państwowych), natomiast powierzchnia Śrubarni stanowi 118,87 ha.

Struktura i układ sołectwa:

„Sołectwo dwu jednostek Żelazka i Śrubarni położone jest w południowej części gminy Ogródzieniec i graniczy od zachodu i północy z miastem Ogródzieniec, od wschodu z Ryczowem, od południa z gminą Klucze w województwie Małopolskim. Zabudowa Żelazka znajduje się przy drodze z Ryczowa jest to jedna z najmniejszych wsi gminy o zabudowie rolniczej i jednorodzinnej. Śrubarnia jest także małą wsią, do której dochodzi autobus z Żelazka. Sołectwo Żelazko-Śrubarnia posiada więcej lasów niż pół, otaczają je wzgórza z grupami ostańców o unikalnej urodzie, przechodzące w pasmo ryczowskich skał i wzniesień.” (SUIKZP)

Połączone sołectwo Żelazko-Śrubarnia to dwie, dawniej oddzielne wsie: Żelazko i Śrubarnia. Nazwy ulic w Śrubarni: Brzozowa, Kampingowa, Krótka, Pod Borem, Rodacka, Sadowa, Skałkowa, Sosnowa i Wiejska. Natomiast w Żelazku spotkamy ulice takie jak: Grabowa, Jagodowa, Jurajska, Kwiatowa, Leśna, Ogrodowa, Olkuska, Świerkowa, Turystyczna, Wierzbowa i Wschodnia.

W sołectwie mieszka 212 osób (stan na 01.03.2019r.), w tym w Żelazku mieszka 145 osób, a w Śrubarni 72 osób.

W sołectwie jest 56 gospodarstw rolnych pow. 1 ha (stan na 01.01.2014).

W Żelazku znajduje się: Kaplica pod wezwaniem Św. Izydora (należy do Parafii p.w. NNMP w Ryczowie), kapliczki i krzyże przydrożne, w budynku po szkole podstawowej mieści się siedziba organizatorów biegów przełajowych Puchar Wawelu, budynek po dawnej remizie strażackiej.

Kiedyś funkcjonowało KGW i OSP, kronikę Żelazka pisze pani Mieczysława Górnikowska, ludowa poetka, która potrafi grać na kilku instrumentach, zna legendy, zbiera jurajskie okazy. Z Żelazka pochodzi s. Pompilia (Józefa) Ziaja.

Śrubarnia ze względu na okoliczne kompleksy leśne nazywana „wsią w lesie”, można z niej bezpośrednio dojechać do Ogródzieńca. Jest to bardzo urokliwa i piękna miejscowość.

Mieszkańcy Żelazka należą do Parafii w Ryczowie, natomiast Śrubarni do Parafii w Ogródzieńcu.

Żelazko rozślawione zostało w 2003 roku poprzez imprezę o charakterze ekumenicznym - Eurojam 2003, czyli Międzynarodowy Złot Przewodniczek i Skautów Europy, na który do Gminy Ogródzieniec przybyło 9,5 tys. młodzieży z 20 krajów europejskich i Kanady.

Opracowała: Iwona Rajca
grudzień 2007
aktualizacja: lipiec 2009